

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četrtletno K 16.50.

Če si pride naročnik sam v upravišтво po list: Mesečno K 5.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 16. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Laži o Mariboru.

Nemška Avstrija stoji tik pred izrekom mirovne konference. Vsak dan pričakuje javnost odgovor antante, toda iz raznih znanih in neznanih vzrokov se ta odgovor zavlačuje. In v teh pasjih dneh prihajajo najgorostasnejše vesti v javnost, toda ne vesti o morski kači, marveč vesti o ljudskem glasovanju v Mariboru. Kakor smo že poročali, je prvo vest zanesel dr. Kamniker med svet o Radgoni. Trdil je, da je Radgona za nas že izgubljena. Ta vest je postajala vsak dan večja in večja, laž daljša in daljša. Iz Radgone je postal Maribor, iz Maribora mariborski okraj. Ker pa vročina in take vesti slabo učinkujejo na možgane, govore danes že o novi meji pri Zidanem mostu.

Do tu je šlo. Kar naenkrat je pa pričel nemškoavstrijski državni kancelar dr. Renner s svojimi žurnalisti retirirati. Videl je, kam je zagazil s svojimi lažmi, in zbal se je odgovor-

nosti. In pričel je iskati raznih izgovorov in izhodov iz zagate, v katero je zašel.

Zadnja brzojavka, ki jo je dal nasloviti dne 28. avgusta iz Ženeve ter poslati med svet, se glasi: »Da na nemškoavstrijske protipredloge še vedno niso odgovorili, motivirajo v pariških političnih krogih s tem, da se delegacije nacionalnih držav še vedno trdovratno trudijo, specialna naziranja o posameznih točkah mirovne pogodbe napram aliiranim državam spraviti do veljave. Predvsem v teritorialnih in v finančnih klavzulah so nastopile nacionalne države kolikor mogoče nepopustljivo napram Nemški Avstriji in ameriškano-angleški trud, ustvariti poravnano, se je razbil dozdej ob komplicirani situaciji, v kateri se nahaja Francija kot protektorica novih slovanskih držav na ozemlju prejšnje monarhije. Vendar se sme navzlic vsemu temu pričakovati, da bo prišlo do olajšav, vendar so pa tu mnenja, da prav preveliko upanje, kakor se je v

zadnjih dneh raznašalo po nemškoavstrijskem časopisju, ni opravičeno.«

S tem je menda dovolj povedano. Včeraj pravi, da so nastopili Angleži in Francozi proti mariborskemu vprašanju, ki je bilo baje na predlog Tiftonija za Nemško Avstrijo že ugodno rešeno, danes pa pravi, da nastopajo Angleži in Amerikanci za poravnano, dočim samo Francozi nasprotujejo. To so taka nasprotja, da se vsem tem vestem že na prvi pogled vidi, da so zlagane in zelo slabo skrupucane.

Kar se tiče teritorialnega vprašanja, pač ni treba izgubljati nobene besede več. V tem oziru ni noben dogovor, noben kompromis mogoč. Kolikor mi poznamo gospode na mirovni konferenci, tudi niso kaj preveč do vzetni za eventuelne kompromise.

Čuditi se pa moramo državnemu kancelarju dr. Rennerju, ki je bil dozdej zelo resen diplomat, da je pričel operirati z najpodlejšimi lažmi. Najprvo je poslal ono infamno brzojavko

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(38)

Nadaljnih pet ur je bilo za me zelo zanimivih, kar pa za newyorško javnost ne bodo. Gledati s platoja, ki je kakor v zraku visel, zahajajoče solnce in vshajajoči mesec, to je bilo za me nekaj novega — toda nočem tega opisovati. Imam poročati o važnejših stvareh.

Odkazali so mi prostor na najskerajnjšem koncu dolgega spalnega šotorja. Z drugimi sem prišel v šotor. Mislim sem, da bom kmalu zaspal. Ko sem pa opazil, da morem skozi neko luknjo v platnu z mojega prostora opazovati bolniški šotor, sem začutil, da je možnost, opazovati ta prepovedani kraj, ustvarila čudno sugestijo. In tako je prišla polnoč, ne da bi zatislil oči. Potem nisem hotel več zaspati, ker je bolnik pričel vzdihovati in kmalu nato govoriti. Tihota v tem samotnem kraju, čemer je pripomogel tudi tanki zrak v tej višini, je bila nenačadna, tako da sem parkrat razumel posamezne besede. Čeprav niso bile med seboj v zvezi in tudi ne pametne, vendar so vzbujale mojo radovednost kar najbolj; kajti ali ni bilo mogoče, da bo v svoji zmedenosti povedal kaj, kar bi se moglo nanašati na skrivnost?

Toda njegov zmedeni duh se je baval z

dogodki iz njegovega prejšnjega življenja. In jecanje, ki je prihajalo do mojih ušes, je pripovedovalo le o šotoriščih iskalcev zlata v skalnatem gorovju in o tatvinah konj. Morda ga je motil moj konj, ki je nemirno grizel na uzdi. Morda —

Ko sem pa prišel v svojih mislih do tega drugega »morda« sem naenkrat zaslišal neki šum. Dvignil sem se ter poslušal z največjo napetostjo, dočim sem s široko odprtimi očmi gledal par skrivljenih dreves, pri katerih je končala steza na mali platformi. Neki šum je tam nastajal, ki ga ni povzročal moj konj. Slišal sem glasove, ki sem jih dobro razločil: Neki jezdec je prihajal po stezi.

Tiho sem zopet legel na svoje ležišče ter se ozrl na zdravnika, ki je ležal dva ali tri prostore bližje odprtine. Tudi on je skočil pokonci ter takoj nato izginil iz šotorja. Ne verjamem, da bi opazil moj pregib, ker ni bil obrnjen proti meni in je bilo razentega na mojem prostoru popolnoma temno. Drugi so pa spali, kakor da bi bili mrtvi, samo da so delali več ropota.

Z velikim zanimanjem — v taki višini je vse interesantno — sem se približal zopet luknjici, skozi katero sem prej gledal, in kmalu sem videl v nežni svetlobi polne lune, kako je neki jezdec nazaj pripognil trde, kratke veje dreves, ki sem jih gledal.

»Ho!« je pozdravil zdravnik šepetajoče in je svarično mahal z roko. »Tih! Ni-

kakršnega ropota! Imamo bolnika v taborišču, in je pozno za obiske«.

»Vem!«

Odgovor je bil uljuden, toda resen.

»Jaz sem sodnik tega distrikta«, je rekel isti glas. »Moram tega bolnega moža nekaj vprašati, po naročilu newyorškega policijskega šefa, ki je moj osebni prijatelj. Je v zvezi z — —«

»Tih!«, ga je prekinil. Zdravnik ga je prijel za roko ter ga potegnil proč od bolniškega šotorja. Potem sem videl, kako sta stikala glave ter se pričela pogajati.

Nisem mogel slišati niti besedice njihovega pogovora, toda njihove geste so vse povedale. S svojimi simpatijami sem bil seveda na sodnikovi strani. In natančno sem ga opazoval, ko je izročil zdravniku neko pismo, ki ga je skušal ta v mesečini prečitati. Ko je pa videl, da je to nemogoče, ga je že hotel vrniti sodniku, tedaj je pa ta prižgal užigalico in s to svečo v svetilki, ki je visela ob njegovem sedlu. Zopet sta se približali dve glavi, toda le za kratek čas. Nista se mogli zediniti. Zopet sem hotel leči s čutom največjega razočaranja, tedaj pa se je zaslišal glas v tej tihi noči, ki je bil za vse priče tako nepričakovan, da se je vsako oko instinktivno obrnilo proti bolniškemu šotorju.

»Vode! Ali mi nihče noče dati vode?« je zaklical neki glas, ki se je glasil mirno in brez vseh znakov delirija, drugače kakor dozdej.

(Dalle priha)

na mirovno konferenco, da imajo v Ljubljani zaprtih 400 mirnih uglednih spodnještajerskih Nemcev, ki niso drugega storili, nego na dostojen način pokazali svoje narodno prepričanje. S tem je mislil doseči vsaj v zadnjem hipu nekoliko več usmiljenja v srcih antantnih diplomatov. Ko mu pa to ni pomagalo, je pričel najprvo po nemškem časopisju razširjati lažnjive vesti o plebiscitu v Radgoni in v Mariboru. Upal je, da bodo te vesti tudi zašle v francoske časopise ter sugestivno vplivale na antantne diplomate. Ko je pa videl, da mu vse to ni nič pomagalo, je pričel tolažiti nemško-avstrijsko javnost, ker se je bal palice, če bo prišel praznih rok domov.

Čuditi se moramo pa tudi naši javnosti, ki vzame vsako časnikarsko vest v današnjih pasjih dnevih za resno. Vemo, da so iznenadenja tudi mogoča, toda vedno moramo slišati tudi nasprotno stran. Zazdaj moramo samo eno konstatirati, da je bila dr. Rennerjeva lažnjiva kampanja glede plebiscita v Mariboru zelo slabo zasnovana in da je velika večina Slovencev v Mariboru zaradi njegovih brzojavk prav mirno spala.

Značaj francoskega časopisa „Eclair.“

Lažnjive vesti o plebiscitu v Mariboru je objavil baje tudi francoski list „Eclair.“ Kakšen je ta list, razvidimo najbolje iz sledečih poročil, ki prihajajo iz St. Germaina.

V Franciji vzbuja v teh dneh preiskava proti prejšnjemu izdajatelju „Eclaira“, Ernestu Judetu, veliko senzacijo. Postal je sumljiv vsled svojih potovanj v inozemstvo za časa vojne, vsled svojih zvez z na smrt obsojenim Lenoirrom in vsled svojega Angliji sovražnega nastopanja.

Po svetu.

Grozovit morilec prijet. — Njegova strašna priznanja. Berolinska policija je prišla 20letnega Friderika Schumanna, enega najgrozovitejših zločincev, kakršnih ne pozna kriminalna zgodovina. Umor, poskušeni umor, uboj, roparski napad, požig, ves register najtežjih deliktov kazenskega zakona ima Schumann na vesti, če sploh moremo pri njem še o vesti govoriti. Kar ga od drugih morilcev razlikuje, je to, da nikdar ni imel motiva, ki ga je zavedel v kaznjiva krvava dejanja. Ni moril, da bi ropal, marveč je v nekaterih slučajih žrtve, nedolžne izletnike, iz skrivališča ustrelil ter trupla skril. Schumann priznava, da je umoril ter oropal ključavničarja Kiwitta in njegovo nevesto Berto Reich ob Falkenhagenskem jezeru. Najprej je ustrelil Kiwitta, potem pa z enim strelom usmrtil Reichovo. Tudi umor občinskega čuvaja Eugela iz Falkenhagna je Schumann priznal. Nadalje priznava, da je umoril učitelja Paula v njegovi poletni hišici v Falkenhagenskem gozdu. Paul ga je par dni prej v gozdu iznenadil, ko je hotel posiliti neko žensko, in ga je prepodil. Iz maščevanja je Paula ustrelil ter potem poskusil, njegovo hčer in ženo v hiši sežgati. Na-

Zdaj pa priobčujemo listi v nemškem originalu brzojavko zunanje urada v Berlinu z dne 11. decembra 1914, naslovljeno na poslanika pl. Lauckena v Bruselju in podpisano od Jagowa. Ta brzojavka je bila šifrirana odposlana, toda razrešitev so baje našli v Bruselju. Glasi se: Tajno!! Po poročilih iz Švice je razpoloženje baje zdaj neugodnejše nego pred štirimi tedni. Preobrat je bil mogoč le po večjem uspehu Nemčije in pripravljajočo propagando. Hotel sem za to pridobiti Judeta. Začetkoma je napram nekemu posredovalcu odklonil, končno pa pritrdil pod sledečimi pogoji: Ker se mora odpovedati uredništvu svojega lista v vrednosti poldrug milijona ter riskira pol milijona privatnega premoženja, z hteva dva milijona, za kar da na razpolaganje vso svojo moč.

Vsota se mi zdi nespametna. Prosim za odgovor. Ostanem tu do pondeljka. Jagow.

Judet, ki je takoj začetkoma vojne poslal svojo rodbino v Švico ter ji, ko je leta 1917 prodal svoj list, sledil tja, je izjavil, kakor poročajo iz Švice, da ne misli stopiti pred francosko sodišče in da tudi ne misli dati nikakršnih pojasnil. Sprejel je pa zastopnika „Petit Parisien“ ter se je napram temu izjavil seveda predno je še vedel za Jagowo brzojavko, da nima nobenega premoženja in da pripravlja veliko delo o Švici, ki si jo je zbral za svojo drugo domovino. Nihče nima pravice, mu očitati, da je izdajalec domovine. Nikdar ni hotel prodati „Eclaira“ Lenoiru. Tega smatra za omadeževano, toda popolnoma brezpomembno osebo in se je zanj zavzel le zaradi njegovega očeta, s katerim sta prijatelja.

Napram očitanju, da je sovražnik Anglije in da goji simpatije za Avstrijo, je izjavil Judet, da se mu ne more očitati, da ni bil dovolj nacionalističen. Izvira iz oficirske rodbine in je v Dreyfusovi aferi zagovarjal armado. Nikdar ni bil defaist. Ni sovražil Anglije, kakor ne sovraži nobene dežele. To pomanjkanje sovražnosti so na drugi strani razlagali kot kaznjivo nagnjenje.

Iz teh poročil je jasno razvidno, da je Judet prodal l. 1917 svoj list „Eclair“ nemški in pa avstrijski vladi in da ima ta list še danes edino nalogo, da dela štimungo za Nemčijo in Nemško Avstrijo. Vsled tega je tudi popolnoma razumljivo, da je

dalje je Schumann priznal, da je v zadnjih letih v Falkenhagenskem gozdu več nego dvajset žensk napadel ter posilil. Priznava tudi, da je več oseb s strelji težko ranil. Ravnotako je priznal več požigov, ki ga dolže. Tajnostne zločine, ki jih Schumann priznava, je pričel izvrševati mesca januarja 1916. Tedaj so bili v Falkenhagenskem gozdu ustreljeni nedolžni izletniki iz Berolina, ne da bi kdo videl storilca. Septembra je lovec Köpke srečal nekega človeka, ki je večkrat nanj streljal, ne da bi ga zadel. Na sveti dan istega leta je prišel topničar Hiller iz Döberitz z nekim dekletom skozi gozd. Nekdo je streljal nanj ter ga zadel, toda ne smrtnonevarno. Naslednjega dne je gospa Möbius v svoji vili v Falkenhagnu gledala skozi okno. Ne daleč od vile v gozdu je zagledala nekega moškega, za katerega se ni nič brigala. Kar naenkrat je pa ta ustrelil na njo, ne da bi jo zadel. Kmalu nato je nekdo zažgal vilo. Na ognjegasco je nekdo iz zasede streljal. Zasedovanja po zločincu so bila brezuspešna. Nekaj časa niso več slišali o zločincu. Začetkoma maja 1917 se je kar naenkrat zopet pojavil. Zopet je streljal na izletnike, navidezno slepo. Neki mladenič Giebel iz Berolina je dobil strel v roko. Tri dni nato je postal nočni čuvaj Engel v Falkenhagnu žrtev zločina. 23. junija 1917 je neki mož ustavil

„Eclair“ prinašal lažnjiva poročila dr. Rennerjevih trabantov o Mariboru, ki niso imela drugega namena nego sugestivno vplivati. Ta nakana se pa ni posrečila, kar je razvidno iz hitrega umikanja, ki ga je pričel dr. Renner v svojih zadnjih poročilih.

Političen pregled.

Položaj v Beogradu. Opozicija si je vtepla v glavo, da mora strmoglaviti vladu, ki noče izpolnjevati strankarskih želj srbskih radikalcev in predvsem naših klerikalcev. Opozicija hoče parlament onemogočiti s tem, da izostane od sej, vsled česar bi znašalo število poslancev manj nego 145, takozvani quorum, in bi bile seje onemogočene, tako, da bi vlada ne dobila dvajsetin in proračun za september in oktober. S sklepom narodnega predstavništva so namreč svoj čas proglasili poslovnik, veljaven za predstavništvo, poslovnik bivše srbske skupščine. Ta poslovnik predpisuje za sklepčnost srbske skupščine prisotnost 80 poslancev. Ker je imela bivša srbska skupščina 160 poslancev, se je dala ta določba v njeni uporabi na narodno predstavništvo razlagati tudi tako, da se zahteva prisotnost polovice predstavništva. Temu stališču pravniki ugovarjajo, češ, da enostavna uporaba poslovnika srbske skupščine na predstavništvo ima za posledico, da zadošča za sklepčnost isto število poslancev, kakor je svoj čas zadoščalo za srbsko skupščino, t. j. 80 poslancev. Zahteva polovične udeležbe je tudi res zelo stroga, in se v poslovniki vseh velikih držav v parlamentarnem sistemu nahajajo mnogo milejše določbe. Vlada še zdaj izjavlja, da je za koncentracijsko ministristvo. Toda predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec je izjavil, da mora vlada pasti na vsak način, če ne z lepa, pa z grda. Kaj pomenja ta za našo državno bodočnost pogubna izjava nam ni treba razlagati. Glasovati proti proračunu, ki vsebuje najvažnejše gospodarske postavke, bi pomenjalo glasovati proti ljudstvu. Proračun vsebuje med drugim postavko o ljubljanskem vseučilišču, določbe o znižanju oziroma odpravi neznošne carine, ki povzroča draginjo, in mnogo drugih važnih postojank. In proti temu hočejo naši klerikalci glasovati. Naj se pokažejo v svoji pravi luči, morda bo potem narod nekoliko drugače sodil, ko bo čutil posledice te lahkomišelnje politike na svojem lastnem telesu.

**Splošna ofenziva proti ruski boljše-
viški vladi.** Dne 1. avgusta začeta splošna romunska ofenziva je dosegla že lepe uspehe. Ukrajinska armada generala Petljura, kateri se je pridružilo 100.000 mož vzhodno-gališke armade, je osvojila v hitrih pohodih vso Podolijo, velik del Volinije in Kijevsko gubernijo ter se bliža na vsej črti reki Dnjepru. Vse ozemlje

gospo G., ki se je s svojim otrokom v gozdu sprehajala. Ko ga je zavrnila in je skušal s silo doseči svoj smoter, je klicala na pomoč. Učitelj Paul iz Falkenhagna je slišal njeno klicanje. Pritekel je na pomoč ter ga prepodil. Osem dni na to je zopet napadel dve ženski. Ena je pobegnila dočim se drugi to ni posrečilo. 4. julija je trikrat streljal na orožniške stražmojstre Geislerja in Lemma. Vse tri strele je zgrešil. 12. junija 1918 je zažgal leseno hišo učitelja Paula. Prej je zabil duri od zunaj. Požigalec je streljal v gorečo hišo in je zadel Paula, ki je bil tam s svojo ženo in svojo hčerjo, tako težko, da je umrl. Paulova žena in hči sta se rešili. Leto pozneje, 7. julija 1919 je štirikrat streljal na župana Freimutha pl. Falkenhagna, posestnika Lückeja in gozdarja Nilbocka, ne da bi koga zadel. Tri dni na to so našli v gozdu mrtva delavca Kiwitta iz Blankenburga in njegovo nevesto, delavko Berto Reichovo. Isti dan popoldne je bil na cesti med Spandauom in Pansinom ustreljen delavec Lemm iz Spandaua, 18. istega mesca pa gozdar Nilbock. Ta umor je pojasnil še le vsa grozodejstva Schumannova. Priznal je, da je on izvršil vse to. Duševno je zdrav. Schumann le trdi, da so ga ljudje, na katere je streljal, jezili ter nprenehoma preganjali.

južno črte Zbruc—Zaslav—Šepetovka—Žitomir—Fastov—Dnjester je v rokah rednih romunskih čet. Ruska boljševiška armada je še vedno precej močna. Helsingforski listi namreč poročajo, da imajo boljševiki na severni ruski fronti 39.000 mož, na zapadni fronti 100.000 mož, v južni Rusiji 146.000 in na vzhodni fronti 133.000 mož, dočim imajo v notranjščini dežele na razpolaganje 727.000 mož rdečih čet. Vsega skupaj imajo boljševiki 1.200.000 mož pod orožjem. Trockij je pa odredil še nadaljno nabiranje 750.000 rdečih čet. Za delo v municijskih delavnicah je odredil, da morajo delati tudi meščani. Anglija se z vsemi sredstvi pripravlja na napad na Rusijo. Trockij je v nekem povelju na sovjetske čete izjavil, da je Anglija poslala v Rusijo približno 6000 letalcev, ki v prihodnjih dneh začnejo napadati sovjetske čete na vseh frontah. Kakšne razmere vladajo v Rusiji, je razvidno iz nekega poročila v listu „Times“, ki pravi, da je Lenin izdal proglas na one delavce, ki vedno zahtevajo višjo mezd, nočejo pa delati. Boljševiki so pred kratkim dalj usmrtili 150 agitatorjev, kar je ogorčenost med delavci le še povečalo.

Dnevne novice.

V Beogradu črn — v Ljubljani bel. Naši klerikalci uganjajo v Beogradu proti vladi najhujšo obstrukcijo. Pričeli so vporabljanje vsa ona sredstva, ki so se jih naučili v politični šoli dr. Šušteršičevi žalostnega spomina. Naravno bi bilo, da bi vlada za Slovenijo izvajala iz tega konsekvence. Kako morejo dr. Verstovšek, dr. Brejc sedeti kot pomagači in sodelavci iste vlade, ki jo njihov kompanjon dr. Korošec ubija. Toda Ljubljana ni Beograd, in Beograd ni Ljubljana — si mislijo gospodje. In žalostno, zelo žalostno bi bilo, če bi moral dr. Verstovšek zopet prijeti za katalog, dr. Brejc seštevati kilave ekspenzarije — Golia pa reševati v Beli krajini suhoparne akte ter se prepirati s čebulo prežvekačimi strankami. V petek se je namreč vršila seja deželne vlade za Slovenijo, v kateri je deželni predsednik dr. Brejc javil sklep izvrševalnega odbora SLS, po katerem izprememba v centralni vladi ni noben povod za to, da se izvrši kaka izprememba v ljubljanski deželni vladi. Vsled tega sta poverjenika SLS, dr. Verstovšek in Golia glasovala proti predlogu dr. Ravniharja, naj bi celokupna deželna vlada podala demisijo. Predsednik dr. Brejc je dirimiral za odklonitev demisijskega predloga. Iz tega bi se naša vlada v Beogradu mogla mnogo naučiti.

Firma skupnosti. Zadnja „Straža“ je prinesla pod tem naslovom članek, v katerem očita jugoslovanski demokratski stranki, da hoče ta pod firmo skupnosti in nadstrankarstva izrabljati hipno razpoloženje na Koroškem v svoje strankarske namene, da je vrgla ves svoj duševni material na Koroško, da ne šteti ne z denarjem, ne z očesom, da si pribori na Koroškem trdno politično podlago. To je podlo sumničenje. „Straža“ trdi, da se je slovenska Koroška pridružila narodni jugoslovanski državi. Ni se še vsa pridružila. In zato delamo danes na Koroškem z vsemi močmi, da rešimo tudi zadnjega slovenskega Korošca nemškega jarma. Naša stranka je, odkar se je pričelo gibanje za samostojno jugoslovansko državo, popolnoma zapostavljala svoje stankarske interese ter se tako posvečala edino narodnemu delu, da je strankina organizacija silno trpela. Pač pa moramo javno pibiti, da so klerikalci ravno takozvane narodne shode in sploh vso narodno delo ob naši meji izrabljali v svoje strankarske svrhe. Na Koroškem se pripravljamo na ljudsko glasovanje. In če hočejo klerikalci tik pred glasovanjem ubiti vako narodno delovanje ter prodati del slovenske Koroške Nemški Avstriji — svobodno jim! Mi bomo šli svojo začetno pot naprej in bomo skušali storiti vse, kar zahtevata narod in domovina v teh resnih časih od nas. Vemo, da smatrajo klerikalci za mnogo važnejše delo zabavljanje po

shodih proti beogradski vladi, nego pa res narodno in požrtvovalno delo na Koroškem.

Klavna živina. „Murska Straža“ poroča, da imajo kmetje na prodajo več klavne živine, jajec in sadja, a ni nobenih kupcev. Mariborska „Straža“ pa pravi, da pri nas ni klavne živine, in naravnost hujška kmete, naj ne prodajajo živine. Ne vemo, če bo naš kmetovalec hvaležen za ta nasvet, ker tudi že potrebuje denar. Zlati časi so minuli!

Srbsko nakupovanje plemenske govede v Sloveniji. Glavna zveza srbskih kmetijskih zadrug namerava v kratkem v naši pokrajini nabaviti plemenska goveda za one tamonje živinorejce, ki so med vojno izgubili svojo živino. Ker je ravno vnovčevanje plemenske govede izredne važnosti za bodočnost in povzdigo naše živinorejce, priporočamo vsem živinorejcem, živinorejskim zadrugam in drugim kmetijskim zadrugam, da gredo tem nakupovalcem pri nakupovanju in prevažanju živine kolikor mogoče na roko.

Učni načrt za učiteljska. Ministrstvo za prosveto je izdelalo učni načrt za vse učiteljske pripravnice. Ta načrt bo veljal za vse šole naše kraljevine, dokler se ne uvede definitivni učni zakonski načrt.

Sadje v Prekmurju. V Prekmurju so velikanske množine sadja. Kakih 100 do 200 vagonov je zgodnjega in bi se moralo že kmalu spraviti. Opozarjamo na to naše trgovce, zadrage in aprovizacijske odbore.

Za izletni sklad „Sokola“ v Mariboru je daroval g. dr. Irgolič, odvetnik v Mariboru, 100 K. Iskrena hvala!

Dražba sodov bo prihodnjo sredo 3. septembra ob 9. uri naprej pri Goetzu. Oddajali se bodo različni sodi, tudi sposobni za transport.

Iz Zrkovc. Pravda Zel-Rebernik je končala danes s poravnavo. Rebernik je svojo neuteemeljeno trditve preklical, izrekel, da je obžaluje, in plačal vse pravne stroške. Nas ta izjava veseli. Služi nam namreč kot dokaz, da tudi stebri SKZ tuintam ne govorijo resnice.

Športno društvo „Maribor“ vabi na svoj sestanek v nedeljo 31. avgusta 1919 ob 20. uri v Narodnem Domu vse prijatelje športa v Mariboru in okolici. V društvu se bodo tokrat ustanovili odseki različnih športnih panog, kakor jezdni odsek, odsek za prirejanje konjskih dirk itd. Posebno naj ne zamudijo priti na sestanek gospodje, ki se zanimajo za veliko konjsko dirko v septembru na Teznu.

Nogometna tekma. Nedeljo 31. t. m. tekmuje športni klub „Ilirija“ iz Ljubljane v Mariboru z l. slov. športnim klubom „Maribor“. Tekma se vrši točno ob 16. uri na športnem prostoru na Teznu. Ker nastopi moštvo športnega kluba „Maribor“ prvič z svojimi slovenskimi tovariši iz Ljubljane se pričakuje, da se bo vsak prijatelj športa udeležil te tekme. Predprodaja vstopnic Ivanka Weixl, Gospodska ulica in Cirilova tiskarna.

Trgovski gremij v Mariboru opozarja vse trgovce, da se vrši dne 30. t. m. ob 19. uri v Gambrinusu zelo važno zborovanje, ker se bode končno razpravljalo: 1. o plači nastavlencev; 2. o nedeljskem počitku; 3. o določitvi delavnih ur. Ker je to zborovanje zelo važno, naj se tega zborovanja vsak zanesljivo udeleži.

Logika „Straže.“ Zadnja „Straža“ se jezi, da se v Mariboru množe advokate kakor gobe po dežju. V drugem oddelku jih pa priporoča. Nam se zdi, da ima odvetnik ravnotako pravico do življenja, kakor vsak drugi.

Šurni delavni čas je vpeljan glasom naredbe Narodne vlade za vsa podjetja v Jugoslaviji. Isto menda ne velja za šiviljo Antonija Tautz v Gospodski ulici, ki ima uslužbenih pet šivilj, a poleg tega nič manje nego 15 učenk. Te uboge učenke morajo v tej „m—učilnici“ delati od zjutraj 7. do 12. ure, a popoldne od 13. do 19. ure. Pristojno oblast bi prosili, da se za ta umetniški hram malo zanima.

Iz gledališke pisarne. Vse one dame in gospode igralce in igralke, ki so doslej sodelovali pri raznih prireditvah v Mariboru in drugod, opetovano vabimo, da se takoj javijo v gled. pisarno. V začetku septembra začne gled.

ensemble s skušnjami in želebi bi bilo, da se vsaj do nedelje dne 31. avgusta izjavijo vsi oni, ki so pripravljeni sodelovati pri otvoritvi gledališča eventuelno tudi pozneje. Ravnateljstvo.

Ujetniki iz Nemške Avstrije. Danes v soboto popoldne okoli pol 17. ure pride iz nemškega ujetništva 13 častnikov in 828 mož. Bili so internirani v Marchtrenku. Upajmo, da jih bo naše slovensko občinstvo pristrčno sprejelo.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Obsojeni špioni.

Pariz, 29. avgusta 1919. (Agence Havas). Vojno sodišče je obsodilo Darricza in Guaspereja na smrt, Murata na dosmrtno prisilno delo, gospo Schoeckovo in Dajardina v deportacijo v trdnjavo. Obsojenci so bili člani neke špionažne organizacije v Švici.

Velikanska francoska loterija.

St. Germain, 29. avgusta 1919. Poslanec Lefèvre je predložil francoski zbornici načrt velikanske francoske loterije. Izda naj se 120 milijonov srečk po 500 frankov, torej skupno za 60 milijard frankov. Skozi dve leti naj se vsak dan izsrečka en velik dobiček, na katerega naj bi odpadlo 1.250.000 frankov, razentega dvakrat na teden en glavni dobiček po 500.000 frankov in tedensko deset dobičkov po 100.000 frankov.

Ogrska in antanta.

Dunaj, 30. avgusta 1919. Budimpeštanski dopisnik lista „Neues Wiener Tagblatt“ je imel pogovor z min. predsednikom Friedrichom. Vprašal ga je, kakšno stališče bi zavzel, če bi antanta ne priznala vlade. Friedrich je izjavil: Mi smo prišli z revolucionarnim činom do moči in smo zato edinole ogrskemu narodu odgovorni. Samo narod ima pravico, dvigniti proti nam obtožbo ter nas obsoditi ali oprostiti. Če nam da antanta konkretne garancije ter pride Ogrski na pomoč, je vlada pripravljena, da odstopi; če ne, ostanemo na mestu, dokler ne bo sklicana narodna skupščina.

Odvetnik

dr. Matej Osenjak

naznanja, da se je preselil iz Gradca v Maribor in da ima svojo **odvetniško pisarno**

v Marijini ulici št. 10

(poprej pisarna dra. Karla Faleschinija).

Telefon št. 112.

3—2

V družbi: Odvetnik dr. Franjo Lipold.

Odvetnik

dr. Franjo Lipold

naznanja, da se je **preselil** s svojo odvetniško pisarno v Mariboru iz Freihaus ulice št. 2

v Marijino ulico št. 10

(poprej pisarna dra. Karla Faleschinija),

Telefon št. 112.

V družbi: Odvetnik dr. Matej Osenjak.

Iživčni in zobozdravnik

M. U. dr. Ivan Jurečko

ordinira od 8.—12. in 14.—17. ure

v Grajski ulici št. 12 v Mariboru,

Sadna stiskalnica

(na kolesih) za 8—10 meterskih sfotov, se takoj proda ali zamenja za kmetijski stroj. Witzler, Maribor, Gospodska ulica 15. 3—1

Kupim gostilno

ali posestvo v Mariboru ali njega bližini. Prednost ima gostilna s posestvom in gospodarstvom. Ponudbe naj se pošljejo na županstvo Bistrica pri Pliberku.

Karel Kocijancič

kamnoseško podjetje
Maribor, Schillerjeva ul. 25

priporoča
svojo veliko zalogo nagrobnih spomenikov iz marmorja in granita.
Prevzame tudi vsa v to stroko spadajoča dela.

Kupim

vsako množino sena, slame in ovsa, ter plačam isto takoj po najvišji dnevni ceni. 3—2

E. Konjedic, Maribor

Koroška cesta št. 80.

Oznanila „UNION-PROPAGANDE“, Maribor
Odd.: Oglasna odprava.

Vsem interesentom

se priporoča edina slovenska oblast, koncesijonirana

Posredovalnica za
obrat z zemljišči:

nakup in prodaja posestev, hipotekna posojila i. t. d.

K. TROHA, Tegetthoffova ul. 30

Daje vsakršna pojasnila brezplačno!

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Mariborska svetlolikarna in

apretacija zastorov

Vetrinjska ulica 28

Prvovrstni zavod za snazenje in likanje perila v 5—8 dneh.

Nizke cene, najboljša postrežba.

Pozor! Salonsko kegljišče

Freihaus ulici št. 5

je s plinom zopet razsvetljeno in je cenjenim gospodom na razpolago.

Svarilo!

Podpisane koncesijonirane posredovalnice za obrat z zemljišči svarijo tem potom vsakega pred nedopustnim izvrševanjem obrti posredovanja pri prodajanju in nakupovanju zemljišč kakor se to po različnih osebah celo po uradnih izvršuje. Prosimo p. n. občinstvo, da nam vsak tak slučaj naznani, da zadevo potem ovadimo kazenskimi, obrtnimi in davčnimi oblastim.

Koncesijonirane posredovalnice za obrat z zemljišči:

Karl Troha, Tegetthoffova cesta 30; Carl Scheidbach, Gosposka ulica 28; Paula Kržižek, Grajska ulica 8; Therezija Stanzer, Šolska ulica 5; Helena Hawlik, Šilerjeva cesta 6. 2—2

Inserati v našem listu imajo največji uspeh!

Restavracija in hotel
pri „Zamorcu“
(hotel „Mohr“), Maribor

Izborna pristna vina. — Lepe tujske sobe.
— Najboljša jedila. — Klubova soba. — Prostoren vrt.

Za obilen obisk se priporočata
Franc in Pavla Jančer.

I. maribor. strojna pletarna

Ivan Barta

Župnijska ulica št. 6

se priporoča
v izdelovanje vseh pletenin. — Svilene, flor, cvrtnate in volnene nogavice se po ceni izdelujejo in se tudi podpletejo.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. MARIBOR.

Na mnogoštevilna vprašanja odgovarja

Opekarna v Račju

da prodaja od 1. septembra 1919 naprej svoje priznane prvovrstne izdelke kakor **zarezno opeko** in vsakovrstno drugo strešno opeko, zidno opeko, cevi za drenažo itd. 3—2

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zaslužek. Zglašeni naj se v upravnistvu „Mariborskega delavca“.

J. Božič
Maribor, Tegetthoffova cesta 34

Modni atelje za gospe in gospode.
Naročila po meri se solidno in točno izvrše. Vojaške uniforme se izgotovijo v najkrajšem času.

Zaloga svakovrstnih oblek za moške in dečke, kakor tudi vojaške čepice ter epolete.

Zdravilišče Rogaška Slatina

(poprej Rohitsch-Sauerbrunn)

Začetek zdraviliške sezone 15. maja 1919. Vsi zdraviliški pripomočki na razpolago. Živila so preskrbljena. Prospekte razpošilja in na vprašanja odgovarja Ravnateljstvo državnega zdravilišča „Rogaška Slatina“.

Prva jugoslovanska tovarna za poljedeljske stroje, stavbeno in umetno ključavničarstvo, mehanična delavnica za kolesa in avtomobile

Franjo Farič, Pobrežje pri Mariboru

Nasipna ulica 20

Specijaliteta: Izdelovanje kemičnih peči, motorjev na bencin in olje, finih železnih in lončenih štedilnikov, železnih ograj, instalacija plina in vodovodov.

Popravljalnica vsakovrstnih strojev, spojevanje strtega litega železa ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela.

Vlivanje železa in medenine v lastni tovarni. — Kupuje staro železo!